

Riktlinjer för motverkande av social dumpning i Bengtsfors kommun

v:\klk\gemensamtjänsteskrivelser\2024\verksamhetschef ifo\riktlinjer för motverkande av social dumpning.docx

Bengtsfors kommun

Postadress

Box 14

666 21 Bengtsfors

E-post

kommun@bengtsfors.se

Besöksadress

Majbergsvägen 1B
Bengtsfors

Telefon

0531-52 60 00

Fax

0531-124 52

Organisationsnr

212000-1470

Hemsida

www.bengtsfors.se

Innehållsförteckning

1. Riktlinjer mot social dumpning	3
1.1 Begreppet ”Social dumpning”	3
1.1.1 Olika former av ”social dumpning”	3
1.1.2 Att motverka ”social dumpning”	4
1.1.3 Fastställa ”social dumpning”	4
2 Åtgärder för att motverka ”social dumpning”	5
2.1 Kontakt med berörd kommun	5
2.2 Inleda process för återföring av ansvar	5
2.3 Bostäder	5
2.4 Hyresvärdens ansvar för att säkerställa betalningsförmåga	6

1. Riktlinjer mot social dumpning

Denna policy syftar till att motverka så kallad social dumpning i Bengtsfors kommun.

Riktlinjerna baseras på:

- Socialtjänstlagen (2001:453)
- [Barnkonventionen - UNICEF Sverige | unicef.se](https://www.unicef.se)

1.1 Begreppet "Social dumpning"

Social dumpning är när en kommun får personer som är i behov av insatser och stöd från socialtjänsten att flytta till en annan kommun utan att personen själv tagit initiativ och uttryckt en egen vilja att flytta till annan kommun. Det är ofta kommuner med hög arbetslöshet och en hårt ansträngd kommunal ekonomi som då behöver överta ansvaret och kostnader för individer som fått flytta från mer välbärgade kommuner. Fenomenet social dumpning syftar till att förflytta kostnaden för insatser inom Socialtjänstlagen (2001:453) från den egna kommunen till en annan genom att på olika sätt förmå en individ att skriva sig i en annan kommun.

I vissa fall kan en flytt av personer som är i behov av insatser inom ramen för Socialtjänstlagen (2001:453) vara berättigad. I dessa fall står individens behov i centrum och föregås av samverkan mellan kommunernas socialtjänster. Det kan handla om individer som varit utsatta för våld i nära relation som utifrån skyddsaspekten behöver flytta till annan kommun. Det kan även föreligga behov av en formell skriftlig begäran av kommunens socialnämnd om överflyttning av ett pågående ärende till annan kommun enligt 2 a kap. 10 § socialtjänstlag (2001:453). Mottagande kommuns socialnämnd behandlar den inkomna begäran utan dröjsmål och ska skriftligen meddela sin inställning.

Vid fallen av social dumpning föregås det inte av någon samverkan mellan kommunernas socialtjänster. Social dumpning görs ensidigt från en kommun som önskar att bli av med en kostnad som ofta är förknippad med biståndsinsatser från socialtjänsten för att klara sitt uppehälle.

1.1.1 Olika former av "social dumpning"

Fenomenet social dumpning kan ske på olika sätt, men detta är de två vanligaste formerna.

Det ena sättet är att en kommun väljer att på olika sätt påverka en individ med pågående biståndsinsats att flytta till en annan kommun. Det kan ske genom att kommunen exempelvis säger upp hyreskontrakt (socialt kontrakt) eller nekar fortsatt biståndsstöd. Individen uppmanats att kontakta en hyresvärd i en annan kommun. Det andra sättet är att kommunen säger upp hyresavtal med personer som lämnar etableringsersättningen, där individen inte har varit delaktig eller inte förstått processen när denne har erbjudits ett hyreskontrakt i en annan kommun.

1.1.2 Att motverka "social dumpning"

Det är viktigt att motarbeta att fenomenet "social dumpning" så tillvägagångssättet inte får fäste och tillåts bli normaliserat. Social dumpning som arbetssätt i kommunerna bör anses som oacceptabelt både ur individ- som samhällsperspektiv.

1.1.2.1 Individperspektivet

Att utsättas för social dumpning är en traumatisk upplevelse. Inte sällan har personerna väldigt lite eller ingen uppfattning om var de har hamnat eller varför. Det betyder också att individerna rycks bort från sitt sociala sammanhang och flyttas till områden utan att något är säkerställt gällande bostadsförhållande och behov av stödinsats för att klara sitt uppehälle. Berörs barn i fall av "social dumpning" kan det få allvarliga konsekvenser för barnets hälsa och utveckling på både kort och lång sikt, att byta både när, hem, skolmiljö och kompisar utan att beakta barnets bästa (artikel 3, Barnkonventionen) utgör en riskfaktor.

1.1.2.2 Samhällsperspektivet

Sveriges kommuner spelar en oerhört viktig roll för välfärden och för att kommunerna ska kunna fungera har en rad gemensamma spelregler satts av staten som ska reglera hur kommuner ska förhålla sig till varandra.

Tillvägagångssättet "social dumpning" innebär att det finns kommuner som försöker gå förbi spelreglerna genom att skapa sina egna regler genom överföring av de svagaste och utsatta individerna i samhället till en annan kommun. Det är oftast från större mer välbärgade kommuner som överföringen av individer med social problematik sker till mindre glesbygdskommuner med sämre ekonomiska rammar. Överföringen vid social dumpning sker oftast genom att hänvisa individen till en etablerad hyresvärdskontakt och/eller att kommunens socialtjänst som motkrav hänvisar individen att skriva och folkbokföra sig hos någon vän, släkting i nätverket.

1.1.3 Fastställa "social dumpning"

Att klarlägga om någon har utsatts för social dumpning är ingen omfattande process. De som blir utsatta vänder sig nästan omgående till kommunens socialtjänst för hjälp och stöd. Många gånger har de också av tidigare kommuns socialtjänst fått nummer och andra kontaktuppgifter till kommunens socialtjänst och även blivit tillförsäkrade att de kommer få den hjälp de behöver för sitt uppehälle. Många vänder sig också till socialtjänsten för att få veta varför det inte får hjälp som utlovat och några önskar att få återvända till tidigare kommun där de har börjat etablera sig och skapat ett socialt nätverk för sig och sina eventuella barn.

2 Åtgärder för att motverka "social dumpning"

Nedanstående är Bengtsfors kommuns riktlinjer för att motverka fenomenet "social dumpning".

2.1 Kontakt med berörd kommun

Vid misstanke om social dumpning ska Bengtsfors kommun genast ta kontakt med berörd kommun och tydligt markera att agerandet inte är acceptabelt och gagnar den enskilde individen. Bengtsfors kommun ska med samtycke från individen kräva en skälig motivering och bedömning för agerandet.

Individens upplevelse av händelsen ska dokumenteras där det tydligt ska framgå individens upplevelse av så kallat mellantvång. En officiell skrivelse från kommunstyrelsen sociala utskott ska också skickas till den kommun som ägnat sig åt tillvägagångssättet social dumpning.

2.2 Inleda process för återföring av ansvar

I Socialtjänstlagen 2 kap regleras möjligheterna att flytta över ett pågående ärende som rör en enskild från en kommun till en annan. En sådan flytt ska föregås av samverkan mellan de två kommunernas socialnämnder/kommunstyrelser.

I fall där social dumpning upptäcks och där individen haft en pågående biståndsinsats enligt 4 kap § 1 utifrån vårdbehov ska en process genast inledas i samverkan med den enskilde för att möjliggöra en återgång till tidigare hemkommun som gett ett gynnande beslut på vårdinsatser och därefter ägnat sig åt tillvägagångssättet social dumpning. Första steget är att kommunstyrelsens sociala utskott skickar en skriftlig formell begäran till socialnämnden i den andra kommunen enligt 2 a kap 10 § Socialtjänstlagen om att återta ärendet. Om den andra kommunens socialnämnd skriftligen avvisar den formella begäran eller om den formella begäran inte hanteras utan dröjsmål, som riktlinje en månad efter inkommen skriftlig begäran till kommunen, ska Bengtsfors kommun ansöka om överförflyttning av ärendet hos Inspektionen för Vård och Omsorg (IVO) enligt 2 a kap. 11 § Socialtjänstlagen.

2.3 Bostäder

I många fall av tillvägagångssättet social dumpning tas ingen hänsyn till bostadens skick eller storlek när en individ eller hel familj flyttas till en ny kommun. I fastställda fall av social dumpning ska hembesök genomföras för att säkerställa att boendemiljön är adekvat. Viktigt är att hembesök endast kan genomföras med den enskildes samtycke och hänsyn till dennes integritet. I de fall där individen lämnats i ett boende som anses vara påtagligt skadlig eller olämplig ska individen uppmanas att söka ny bostad. Finns det barn i hushållet ska barnperspektivet beaktas, om det finns en uppenbar risk att barn, barnen risker att skada sin hälsa i hemmiljön kan det bli aktuellt med ett annat akutboende

2.4 Hyresvärdens ansvar för att säkerställa betalningsförmåga

Det är hyresvärdens uppgift att säkerställa att nya hyresgäster har en långsiktig betalningsförmåga. Ekonomiskt bistånd och tillvägagångssättet social dumpning ska inte kunna utnyttjas som affärsmodell för privata hyresaktörer på marknaden.

I fall där social dumpning konstaterats och där hyresvärden inte säkerställt individens långsiktiga betalningsförmåga kan individen om den är berättigad ekonomiskt bistånd få rådrum för att hitta ett nytt boende enligt kommunens normhyror utifrån antagna riktlinjer ekonomiskt bistånd Bengtsfors kommun.

Det är viktigt också att påtala att det inte är säkert att en individ är berättigad ekonomiskt bistånd. Utan alla inkomna ansökningar och ärenden prövas enligt gällande lagstiftning och Bengtsfors kommuns antagna riktlinjer för ekonomiskt bistånd.